

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 78/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Barbora Ficeková, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Barbora Ficeková Benková, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 420/2016/4403 a jej uznesením z 27. októbra 2016, ako aj postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre v konaní vedenom pod ČVS: KRP-60/2-VYS-NR-2016 a jeho uznesením z 12. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 420/2016/4403 a jej uznesením z 27. októbra 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“), ako aj postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre (ďalej len „krajské riaditeľstvo PZ“) v konaní vednom pod ČVS: KRP-60/2-VYS-NR-2016 a jeho uznesením z 12. septembra 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského riaditeľstva PZ“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že mohol byť spáchaný trestný čin (ďalej len „trestné oznámenie“). Trestné oznámenie bolo podané písomne, a to listom z 18. marca 2016 adresovaným a odoslaným okresnej prokuratúre.

2.1 Krajské riaditeľstvo PZ napadnutým uznesením odmietlo vec podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu a sprenevery, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Proti napadnutému uzneseniu krajského riaditeľstva PZ podala sťažovateľka ako oznamovateľka sťažnosť. Okresná prokuratúra napadnutým uznesením zamietla jej sťažnosť z dôvodu, že nebola dôvodná.

3. Sťažovateľka namieta, že postupom orgánov činných v trestnom konaní bolo porušené jej:

- a) základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy,
- b) právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,
- c) právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

3.1 Uvedené námietky porušenia označených ústavných práv sťažovateľka odôvodnila len stroho, pričom uviedla:

«AD a) Za súčasť tzv. „inej“ právnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy možno považovať aj právo na prístup k trestnému konaniu z pohľadu osoby, ktorá sa označila ako poškodená a v zmysle trestnoprávných predpisov si navyše uplatnila aj nárok na náhradu spôsobenej škody. Preto ak bola takáto osoba postupom orgánov činných v trestnom konaní

dotknutá na svojich ústavou garantovaných právach, je na mieste, aby jej ústavný súd poskytol adekvátnu ochranu a zjednal vo veci nápravu.

AD b) Podľa stabilnej judikatúry ESLP možno čl. 6 ods. 1 dohovoru použiť na konanie o trestnom obvinení, v rámci ktorého sa uplatňuje občianskoprávny nárok, a to aj v prípade potenciálneho konania pred občianskoprávnym súdom. V tejto súvislosti je potrebné zistiť, či od uplatnenia občianskoprávneho nároku do skončenia trestného konania bola občianskoprávna časť veci úzko spätá s priebehom trestného konania (rozsudok veľkej komory zo 17. 1. 2002 vo veci Calvelli a Ciglio proti Taliansku, sťažnosť č. 32967/96. § 62), inými slovami, či trestné konanie podmieňuje občianskoprávny nárok (rozsudok veľkej komory zo 12. 2. 2004 vo veci Perez proti Francúzsku, sťažnosť č. 47287/99. § 67). Aby bolo možné článok 6 použiť, potom nevyhnutne musí právo dať stíhať a odsúdiť páchatel'a úzko súvisieť s uplatnením práva poškodeného podať občianskoprávnu žalobu v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom (rozsudok zo 27. 7. 2004 vo veci Pflieger proti Českej republike, sťažnosť č. 58116/00. § 39).

AD c) Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESLP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozsudok z 27. 4. 1988 vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, séria A. č. 131). Preto ak sa vo veci skonštatuje porušenie čl. 6 dohovoru, možno skonštatovať aj porušenie čl. 13 dohovoru, nakoľko nesprávnym rozhodnutím o sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí trestnej veci bolo sťažovateľovi odopreté právo na účinný prostriedok nápravy.»

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 420/2016/4403 a postupom

Krajského riaditeľstva PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: KRP-60/2-VYS-NR-2016 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Okresnej prokuratúry Nitra sp. zn. 1 Pn 420/2016/4403 zo dňa 27.10.2016 a uznesenie Krajského riaditeľstva PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície ČVS: KRP-60/2-VYS-NR-2016 zo dňa 12.09.2016 a vec vracia Okresnému riaditeľstvu PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície (alternatívne Okresnej prokuratúre Nitra) na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000,- €, ktoré sú jej Okresná prokuratúra Nitra a Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresná prokuratúra Nitra a Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 312,34 €. a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Podstatou výhrad sťažovateľky je, že okresná prokuratúra a krajské riaditeľstvo PZ nevyhoveli trestnému oznámeniu a jej sťažnosti, a teda orgány činné v trestnom konaní trestne nestíhali konkrétnu osobu ako obvineného a nebola podaná obžaloba za sťažovateľkou v trestnom oznámení opísaný skutok.

7.1 Bez potreby hlbšej analýzy označených ústavných práv sťažovateľky alebo napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry alebo napadnutého uznesenia krajského riaditeľstva PZ ústavný súd konštatuje, že v rámci svojej judikatúry už uviedol, že právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie alebo vedenie trestného konania voči označenej osobe, napr. na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, II. ÚS 340/2014, IV. ÚS 423/09, z novšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 620/2016).

7.2 Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu nie je ani právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe, napr. podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné

právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, právo na súdnu ochranu nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v trestnom konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa.

7.3 Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená napr. na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. októbra 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

7.4 Právo na vznesenie obvinenia alebo trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ústavy, preto k porušeniu tohto základného práva v spojení s ostatnými sťažovateľkou označenými právami napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a napadnutým uznesením krajského riaditeľstva PZ nemohlo dôjsť.

8. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2017